

בד"א 8/18

בד"א 9/18

בבית-הדין המשמעתי הארצי של לשכת עורכי-הדין

המערערת פרקליטות המדינה- המחלקה הכלכלית

והמשיבה שכנגד

על-ידי בא-כוח עוה"ד אלדד דן וניר וינטראוב ואח'

נגד

המשיב

והמערער שכנגד

רועי בר עו"ד מ.ר 13156

על-ידי בא-כוח עוה"ד דוד ליבאי, איריס ניב סבג ואח'

חקיקה שאזכרה:

[חוק העונשין, תשל"ז-1977: סע' 284](#)[חוק לשכת עורכי הדין, תשכ"א-1961: סע' 1, 75, 78, 78 \(ז\)](#)[חוק הרשויות המקומיות \(ייעוץ משפטי\), תשל"ו-1975: סע' 5 א](#)[חוק הרשויות המקומיות \(בחירת ראש הרשות וסגניו וכהונתם\), תשל"ה-1975: סע' 1](#)**פסק-דין**

1. בפנינו ערעור של פרקליטות המדינה, על קולת העונש שהטיל בית-הדין המשמעתי המחוזי של מחוז תל-אביב והמרכז ביום 28/12/17 בתיק [בד"מ 55/17](#) במסגרתו הושעה המשיב מחברות בלשכת עורכי-הדין ל-20 חודשים.
2. כמו כן, בפנינו ערעור של המשיב (המערער שכנגד) על חומרת העונש באותה החלטה.
3. המשיב הורשע בתיק פלילי בבית-המשפט השלום בראשון לציון, [בת"פ 19988-02-17](#), בעבירות של מרמה והפרת אמונים לפי [סעיף 284 לחוק העונשין](#) תשל"ז 1977, בפרט האישום הראשון, וכן בביצוע של עבירות נוספות של הפרות אמונים נוספות לפי [סעיף 284 לחוק העונשין](#), בפרטי האישום השני, השלישי והרביעי.
4. במסגרת ההליך הפלילי הגיעו הצדדים להסדר טיעון לפיו תוגש בקשה לבית-הדין המשמעתי של לשכת עורכי-הדין, להטלת עונש לפי [סעיף 75 לחוק לשכת עורכי-הדין, התשכ"א-1961](#), במסגרתו עתרו הצדדים במשותף, להטלת עונש

השעייה בפועל על המשיב מלשכת עורכי-הדין. בהתאם למוסכם, ביקשה המערערת להטיל על המשיב השעייה מעיסוקו כעורך-דין לתקופה של 48 חודשים, ואילו המשיב עתר בבקשה להטיל עליו עונש של השעייה מעיסוקו כעורך-דין לתקופה של 12 חודשים בלבד.

5. כן הסכימו הצדדים, כי שאלת הקלון, שהכרעתה נדרשת כאשר בא בית-הדין לדון בהטלת העונש, אינה עומדת להכרעה, שכן הצדדים הסכימו, כי העבירות בהן הורשע המשיב, כפי שפורטו בהרחבה במסגרת הכרעת הדין, מקימות את הקלון הנדרש, בהתאם לדרישות הנזכרות [בסעיף 75](#) לחוק לשכת עורכי-הדין.

6. בית-הדין קמא, לאחר ששמע את הצדדים ואת טיעוניהם ובחן את חומר הראיות החליט להטיל על המשיב בן היתר, את העונשים הבאים:

א. עונש של 20 (עשרים) חודשי השעייה בפועל מחברות בלשכת עורכי-הדין, אשר יחלו להימנות מיום מתן ההחלטה, קרי 28/12/2017, בניכוי הימים שבהם היה המשיב מושעה זמנית בהסכמה, מיום 20/6/2017 ולכן השעייתו תסתיים ביום 20/12/2019.

ב. עונש של 18 חודשי השעייה על תנאי, והתנאי הוא שבמשך שלוש שנים לא יעבור המשיב עבירת משמעת על פי חוק לשכת עורכי-הדין למעט עבירות של אי מענה לקובל ועבירות הדומות לה בחומרתן;

7. המערערת טוענת, כי העונש אשר הוטל על המשיב, הינו קל ביותר בנסיבות המקרה שלפנינו. לטענת המערערת המשיב הורשע בגין פרשה חמורה ביותר, כאשר היה עובד ציבור, שהציבור הוא שולחו ולקוחו, ולמרות זאת מעל באמונו והפר אותו.

לטענת המערערת מעמדו המקצועי הבכיר מאוד של המשיב בקהילה המשפטית בישראל, ובאזור שבו עבד, השפיע רבות על הסביבה בה פעל, והפכה את חוות דעתו המקצועית לחזקה מכל.

במעשיו ניצל המשיב לרעה את מעמדו, ופעל בניגוד עניינים חמור בייצגו את לקוחותיו, קרי, עיריית ראשון לציון ותושבי העיר, ושירת למעשה את האינטרס הכלכלי של הצד שכנגד מול העירייה ובכך גרם כי מרשתו, עיריית ראשון לציון, תוותר על כספים לטובת לקוחו האחר, הקבלן שאותו העדיף.

החומרה הרבה שבה פעם המשיב, לדוגמא, באחת הישיבות נוצר פרוטוקול, לפיו המשיב לא השתתף ועזב ישיבה שבה היה לו ניגוד עניינים, כאשר בפועל למעשה הוא נותר בישיבה והשפיע על ההחלטה שנתקבלה בסופו של יום, בניגוד עניינים חמור ובוטה.

לטענת המערערת, העונש שהוטל על המשיב אינו עונש הולם את חומרת המעשים בהם הורשע ואת נסיבות ביצועם החמורות.

זאת ועוד, טוענת המערערת, כי שגה בית-הדין קמא שייחס ולקח בחשבון חשיבות רבה מידי כשיקול לקולה, את תרומתו לשירות הציבורי ולתחום התכנון והבניה והרשויות המקומיות בפרט.

לדעת המערערת, כפי שגם קבע בית-המשפט המחוזי, עובדה זו הייתה אמורה להחמיר עם המשיב.

ראה: על"ע 3467/2000 הועד המחוזי של לשכת עורכי-הדין בתל-אביב יפו נגד מיכאל צלטנר.

כמו כן, טוענת המערערת כי בית-הדין קמא שגה, גם בכך שנתן משקל יתר לנסיבותיו האישיות של המשיב על פני האינטרס הציבורי ושיקולי ההרתעה.

עוד קובלת המערערת על כך שבית-הדין קמא ניכה את הימים שבהם היה המשיב מושעה זמנית בהסכמה ויתר על כן, שבחר לכלול בניכוי זה את התקופה בה שהה המשיב כאסיר מאחורי סורג וברית.

לעומת זאת, התעלם בית-הדין קמא מהשיקולים לחומרה שהועלו בפניו.

בא-כוח הפרקליטות המלומד, חזר על טענותיו הכתובות והוסיף בטענותיו בע"פ ושם דגש במיוחד על שלושת הדברים העיקריים, קרי, חומרת העבירה, השיקולים שנלקחו בחשבון ולא במידה מספקת על-ידי בית-הדין קמא ומעמדו של המשיב.

8. המשיב לעומת זאת, מערער על כך, כי עונש אשר הוטל על ידי בית-הדין קמא הינו חמור מידי, לדעתו, ומדגיש כי הערעור הינו על חומרת העונש שהוטל, קרי, 20 חודשים, אך לא על ההחלטה בגין קיזוז הימים שבהם היה מושעה זמנית.

9. לטענתו, היה על בית-הדין קמא לקחת בחשבון כי הודה במשפט הפלילי, נטל על עצמו אחריות, וכי למעשה שימש כיועץ משפטי שנתן שירותים לעירייה ולא היה עובד ציבור.

זאת ועוד, טוען כי ההחלטות בהן היה מעורב בניגוד עניינים, לא היו באופן בלעדי, אלא היה מעורב בהם כיועץ משפטי בלבד.

המשיב מודה כי למעשה על בית-הדין קמא היה לקחת בחשבון את נסיבותיו האישיות קרי נטילת האחריות, החסכון בזמן שיפוטי, הקנס הכבד שהוטל עליו- מליון ש"ח, עברו המשמעותי הנקי, ותרומתו לשירות הציבור ולתחום התכנון והבנייה והרשויות המקומיות וכן חלופ הזמן מאת ביצוע העבירות וטוען, כי בית-הדין לא נתן משקל נכון ורב יותר, לנסיבות אלו ועליו היה להטיל עונש קל יותר משהטיל בפועל, קרי, 12 חודשי השעיה בלבד.

10. בערעורים אלו אין אנו צריכים להכנס לשאלות אשר אינן שנויות במחלוקת, קרי שאלת הקלון, ו/או העובדות וכל אשר עלינו להתמקד הוא בשאלת העונש בלבד, בנסיבות המקרה.

כלומר, האם העונש שהוטל על המשיב הינו מידתי בנסיבות העיניין, או חמור מידי כפי שטוען המשיב, או קל מידי כפי שטוענת המערערת.

לקביעת מידתיות העונש, עלינו לראות ולסקור את הענישה הקיימת בעבירות מסוג זה, קרי עבירות דומות, וכן את העבירות אותן ביצע המשיב מחד ואת נסיבותיו האישיות של המשיב הן לחומרה והן לקולא מנגד.

11. המשיב הורשע בעבירות, עת שימש כיועץ משפטי חיצוני של עיריות ראשון לציון ורחובות בארבעה אישומים, כמופיע ומפורט בכתב האישום.

12. בהתאם למפורט באישום הראשון, בשנת 2004, עת ראש מנהל הנכסים בעיריית ראשון לציון והמשיב, בתפקידו כיועץ משפטי של העירייה, באישור ראש העיר, ביקשו למכור באמצעות מכרז פומבי שטח מקרקעין והזכויות במגרש 10 שהוא מגרש בבעלות העירייה ברחוב גולדה מאיר.

הנכס, על פי בקשת ראש מחלקת הנכסים והמשיב, אמור היה להימכר עם זכויות מלאות, כך שהזוכה יכול היה לבנות תוספת של 7 יחידות דיור וקומה נוספת מעבר לקבוע בתב"ע, למרות האיסור לאשר תוספת יחידות מעבר ל-200 יחידות בשלושת המגרשים באיזור זה. במסגרת הליך זה, הובא הנושא לדיון עקרוני בפני וועדת המשנה, והשניים פעלו על פי הנוהל לעשות כן, אלא שהמשיב כתב חוות דעת משפטית, ובה קבע על פי פרשנות שלו לפסיקה, אין מניעה חוקית לאשר הקלה זו של 7 יחידות, על אף האיסור המפורשת בתב"ע.

על סמך חוות הדעת אושרה הבקשה על ידי וועדת המשנה, בוועדה המקומית על אף התנגדויות.

13. במסמכי המכרז אשר נוסחו באמצעות משרדו של המשיב, נקבע כי הזוכה במכרז הוא שישלם את שכר הטרחה של המשיב, בגין ייצוג בהליך רכישת הקרקע ורישום הזכויות בסך של 1.5% משווי עסקת המקרקעין. חברת אלמוג כ.ד.א.י. בע"מ (להלן: "אלמוג") זכתה במכרז ואף חתמה על הסכם פיתוח עם העירייה. במסמכי המכרז נקבע, כי אלמוג תשלם למשיב שכר טרחה בסכום של 330,000 ₪. שווי שכר הטרחה עבור העבודה והטיפול הכרוכים במכירת הדירות עד לרישומן על שם הדיירים שהרווחי משרדו של המשיב מהצעת אלמוג באמצעות בעליה, יצחק אמסלם (להלן: "אמסלם"), אשר ציפה כי המשיב יפתור עבורו מחלוקות בעירייה ויסייע בקידום בקשות מול העירייה, הסתכמה בכשני מיליון ₪.
14. המשיב לא דיווח לראש העיר על ניגוד העניינים בו הוא מצוי, וכי הוא מייצג את מכירת הדירות עבור אמסלם ואלמוג, הגם שהיה עליו לעשות כן על פי חוק. בהמשך מתואר כי חברה נוספת, דימרי זכתה במכרז על קרקע של אחד המגרשים הסמוכים, כאשר אמסלם הציע לדימרי לרכוש את מגרש השלישי (ממפרקי חברה שרכשה אותו), כדי להפוך את המתחם למתחם בניה יוקרתי של חברות אלמוג וחברת דימרי.
15. המשיב לא דיווח לראש העיר, אשר ביקש ממנו להוביל פגישות עם שלושת הבעלים, כי הוא מצוי בניגוד עניינים והפר את האמון שניתן בו כיועץ משפטי וכעובד ציבור. בשנת 2006, בין אפריל לספטמבר, התערב המשיב בהחלטות הנוגעות לבקשה לבקשת היתר בניה והקלה שהגישה אלמוג לעירייה ולוועדת המשנה.
16. המשיב, בתפקידו כיועץ משפטי, התערב והשפיע על החלטות הצוות המקצועי של הוועדה והשפיע על החלטות חברי הוועדה לאשר את ההקלה, לתוספת יחידות דיור, בניגוד להוראות החוק והסתיר מהם מידע רלוונטי והתעלם מפגמים רבים שנפלו בהליך האישור של ההקלה לתוספת יחידות הדיור.
17. המשיב שינה את פרוטוקול הדיון והוסיף בו הערה, לפיה הוא לא נכח בדיון, במטרה להסתיר את מעורבותו בדיון וועדת המשנה ואת ניגוד העניינים הבולט הו היה מצוי. התערבותו של המשיב, בהליכי הוועדה הביאה לאמסלם ולחברה חיסכון בזמן ותועלת כספית של מאות אלפי שקלים. כמו כן פעל המשיב, באמצעות השפעתו על נציגי העירייה לבטל חיוב בהיטלי השבחה שהשיתה העירייה על חברת אלמוג, וזאת מבלי שמהמשיב אשר השתתף בישיבה בנושא היטל השבחה, לא דיווח על ניגוד עניינים בו הוא מצוי. כמו כן, המשיב היה מעורב בבקשות שונות ונוספות של אמסלם וחברת אלמוג, לרבות שכירת מגרש 9 מהעירייה על מנת שחברת אלמוג תקים עליו את משרד המכירות שלה.
18. המשיב שכנע את גורמי העירייה כי תהיה בכך כדאיות לעירייה, שכן לאחר השימוש במבנה כמשרד מכירות הוא יימסר לעירייה וישמש כגן ילדים. בשלבים מאוחרים יותר, בניגוד לתב"ע, עשה המשיב מאמצים לשינוי והסבתו של המבנה לבית קפה, על מנת לקדם בכך את האינטרסים של אמסלם, ומבלי לדווח על ניגוד העניינים בו הוא מצוי. בסוף נפלה תכנית זו מעל הפרק.

19. בהתאם למפורט באישום השני, הורשע המשיב בגין התנהלות דומה שבין חברת אלמוג והמשיב, אשר שימש יועץ משפטי לחברה זו וזאת בהקשר לפרויקט נוסף של בניית ארבעה בתי מגורים, אשר ביצעה חברת אלמוג במגרש במתחם צוריאל.
- הקרקע נרכשה על ידי חברת אלמוג בשנת 2008. הגם שהמשיב לא שימש כיועץ משפטי של הפרויקט, הרי שמתוקף יחסיו האישיים עם אמסלם, הוא פעל לקדם פשרה בין אמסלם ואלמוג לבין העירייה בדבר תשלומי מיסים והיטלים תוך שהוא פועל במסגרת תפקידו כיועץ משפטי של העירייה ומבלי לדווח על קשריו העסקיים והאישיים ועל ניגוד העניינים בו הוא מצוי.
- בפשרה זו, הפיקו אמסלם והיזמים האחרים בפרויקט תועלת כספית של מאות אלפי שקלים.
- המשיב גם פעל להשגת היתר בניה והקבלת בניה לאחד הבניינים בפרויקט זה.
20. בהתאם למפורט באישום השלישי הורשע המשיב בניגוד עניינים לנוכח חשד לפיו בני משפחתו של המשיב רכשו שטחים במתחם, עת המשיב התערב בהליכי תכנון של מתחם זה.
- במהלך הפגישה, התחייב המשיב בשנת 2004 בפני ראש העירייה דאז, מאיר ניצן, שלא להיות מעורב בנושאים הקשורים במתחם זה.
- חרף התחייבותו, בשנת 2008, ייצג המשיב את העירייה בבירור תביעות שתבעו בעלי קרקעות במתחם את העירייה.
21. בשנת 2010, לא דיווח המשיב לראש העיר, דב צור, כי הוא מנוע מלטפל בנושא אלה וכי ראש העיר הקודם אסר עליו לעשות כן.
- בשנת 2010, לא דיווח המשיב במהלך ישיבה בפני המשנה ליועמ"ש, בנושא איחוד וחלוקה במתחם, על הנגיעה הישירה לזכויותיהם של בני משפחתו בקרקעות במתחם. המשיב נטל חלק פעיל בישיבה והביע עמדה המנוגדת לעמדתו של ראש העירייה ואשר היה בעמדתו כדי להיטיב עם זכויותיהם של בני משפחתו.
22. בהתאם למפורט באישום הרביעי הורשע המשיב על כך שבאירועים שהתרחשו במועדים שבין חודש אוגוסט 2011 לחודש פברואר 2014, כאשר שימש המשיב כיועץ משפטי לעיריית רחובות, נהג במסגרת תפקידו להשתתף בישיבות פורום משפטי תכנוני שהתקיימו מידי שבוע בראשותו של ראש העירייה ובהשתתפות גורמים רבים בעירייה.
23. המשיב לא דיווח על ניגוד עניינים בו היה מצוי, עת במהלך ישיבות שקיים והתערב בהחלטות הנוגעות לפרויקט חצרות המושבה.
- המשיב לא דיווח על קשר משפחתי שיש לו עם חברות שזכו בשנת 2011 במכרז לבניה של 432 יח' דיור בפרויקט. המדובר היה בחברות מקבוצת יצחקי. רעיית המשיב היא אחייניתו של דניאל יצחקי ובת דודו של מישראל יצחקי. שניהם אנשי עסקים, שאותם ייצג המשיב בפרויקטים עסקיים ואף קיבל שכר טרחה בעבור כך.
24. המשיב השתתף בישיבות שנגעו לשינוי התב"ע, לרבות בישיבות בהן נכחו גם בני משפחתו. הצעתו של המשיב לזירוז הליכים ולהקל על אישור התב"ע, שניתנה מתוך ניגוד עניינים התקבלה. לאחר שהופקדה התב"ע החדשה והוגשו בעניינה התנגדויות, השתתף המשיב, על אף ניגוד העניינים בכובעו כיועץ משפטי של העירייה, בישיבות בעירייה. המשיב לא דיווח למשתתפים על הקשר העסקי והמשפחתי שלו עם קבוצת יצחקי.

25. בהתאם להסדר הטיעון בין הצדדים, למעשה הוסכם כי הגם שבית-הדין אינו כבול להסדר שהגיעו אליו הצדדים, הרי המערערת תעתור לעונש של השעיה בפועל של 48 חודשים, בעוד שהמשיב יעתור לעונש של השעיה בפועל של 12 חודשים.

26. כפי שאמרנו, בית-הדין אינו כבול להסדר, הגם שלמעשה הצדדים הותירו לבית-הדין את האפשרות ושיקול הדעת, לקבוע עונש אשר לעניות דעתו הינו מתאים בנסיבות המקרה.

27. ואכן, בית-הדין קבע כי העונש המתאים הינו 20 חודשי השעייה בפועל, החל ממתן ההחלטה, כאשר התקופה בה שהה המשיב בהשעייה זמנית ילקח בחשבון.

במסגרת הערעור נשאלו הצדדים לגבי נקודה זו, והייתה הסכמה כי ההשעיה הזמנית שהחלה בהסכמה עוד בתחילת חודש יולי 2017, מועד שלפני תחילת ריצוי עונש המאסר בפועל של המשיב, תכלול גם את עונש המאסר והתקופה בה שהה במאסר שכן כפי שנימק עו"ד אלדד בא-כוח הפרקליטות לא ייתכן מצב שבעת שהותו של המשיב במאסר, יוכל לשמש מתא מאסרו כעו"ד לכל דבר.

28. סעיף [78 \(ז\)](#) לחוק לשכת עורכי-הדין תשכ"א 1961 קובע:

"הורשע עורך-דין זמנית לפי סעיף זה, תבוא תקופת ההשעיה הזמנית במנין תקופת ריצוי העונש שהוטל עליו".

למרות האמור בסעיף זה, קבע בית-המשפט העליון בבר"ש [7631/13](#) יורם יהודה נ' ועדת האתיקה המחוזית במחוז תל-אביב:

"בהחלטה בבר"ש 7802/11... עקרונית נאמר (פסקה י"א), כי אין "לראות את הוראת סעיף 78(ז) לחוק הלשכה כמחייבת ניכוי תקופה בה רשאי היה המבקש לעסוק במשפט פלילי, מתקופת השעיה מלאה בה אין הוא רשאי לעסוק בעריכת-דין מכל סוג שהוא", וכי "אין הוראת הניכוי הקטגורית שבסעיף 78(ז) חלה על ניכוי תקופת השעיה זמנית חלקית" (פסקה י"ט).

זאת ועוד, קבע בית-המשפט כי כאשר מדובר בהשעיה חלקית, אין חובה כלל לקחת תקופה זו בחשבון.

הכלל הוא, כי לבית-הדין למשמעת שיקול דעת אם ובאיזה מידה ניתן להתחשב בתקופה האמורה.

29. ומן הכלל אל הפרט, במקרה שלפנינו, הסכימו הצדדים כי בתקופת המאסר יהיה המשיב מצוי בהשעיה זמנית. בית-הדין קמא קיבל בקשה זו, אך ללא כל קשר, השאלה שבפנינו בתיק זה היא האם התקופה שהוטלה בסופו של יום על המשיב הינה קלה מידה או חמורה מידי או מתאימה.

30. כשבאים אנו לגזור את דינו של הנאשם/המשיב, צריכים לשקול בכובד ראש מה מידת הפגיעה של העבירות אותן ביצע הנאשם במתלוננים, באינטרס הציבורי ובאמון שהציבור רוכש לעורך הדין. העבירות אותן ביצע הנאשם פוגעות בכלל ציבור עורכי-הדין ובתדמיתם, במקצוע עריכת הדין ופוגעות בכל אחד ואחד מעורכי-הדין בישראל.

31. בית-המשפט העליון הביע לא אחת את דעתו בפגיעת נאשמים, עורכי דין, בציבור הרחב ובאינטרס הציבורי וכן באמון אשר ניתן לעורכי-הדין.
העבירות אותן ביצע הנאשם הינן חמורות ביותר והן עלולות לחתור תחת האמון שבית-המשפט והציבור רוכשים למקצוע עריכת הדין.
32. בית-משפט העליון פסק פעמים רבות בעבר כי היחס בין עורך-דין ללקוחו מיוסד על אמון ללא מצרים, וכי עיסוקו של עורך-הדין "טובל כל-כולו בערכים: בנאמנות, בהגינות, בהוגנות, ביושר, באמירת אמת, בנימוס, בכבוד לזולת" (דברי השופט חשין בבג"צ 4495/99 הסנגורית הציבורית המחוזית (תל-אביב והמרכז) נ' ועדת הערר ואח', פ"ד נג' 625 (5), כפי שהובאו בפסק-דין בעל"ע אלנסאסרה, בעמ' 279 ;
כמו כן ראה: דברי כבוד השופט טירקל בעל"ע 1746/98 מדינת ישראל נ' עו"ד פלוני (לא פורסם)).
עוד נקבע כי עורך-הדין מייצג את שלטון החוק ולפיכך "עליו להיות נאמן לחוקי המדינה ובעל רמה מקצועית ואתית ההולמת את המקצוע ואת האמון שהלקוח, בתי המשפט והציבור נותנים בו" (דברי כבוד השופטת חיות בעל"ע 10320/02 בולוס נ' לשכת עורכי-הדין בישראל ואח' (טרם פורסם), פסקה 10 ; וכן ראה: דברי כבוד השופטת פרוקצ'יה בעל"ע 3467/00 הועד המחוזי של לשכת עורכי-הדין ואח' נ' צלטנר, פ"ד נ' 895 (2), 900).
- בהתחשב בכך, קבע המחוקק כי על לשכת עורכי-הדין "לשקוד על רמתו וטוהרו של מקצוע עריכת-הדין" (סעיף 1 לחוק לשכת עורכי-הדין). עליה להגן על עניינו של ציבור הנזקקים לשירותיהם של עורכי-הדין, בצד שמירה על דמותה ומידותיה הראויות של המערכת המקצועית בעיני הציבור הרחב, ועל האמון שהציבור רוכש לעוסקים במקצוע (ראה: על"ע 2531/01 חרמון נ' הועד המחוזי של לשכת עורכי-הדין ואח' (טרם פורסם) בפסקה 8 לפסק-דינה של השופטת פרוקצ'יה ; עוד ראה: פסק-דינה של השופטת נאור בעל"ע 5641/03 הועד המחוזי של לשכת עורכי-הדין נ' וולף (טרם פורסם)).
- לשם השגת התכליות האמורות, על לשכת עורכי-הדין להבטיח כי רק אנשים הראויים לכך יהיו רשאים להעניק שירותי משפט, שהרי "אלה נוגעים לענינים הרגישים ביותר של האדם, חירותו ויחסיו עם זולתו" (בג"צ 2334/02 עו"ד שטנר נ' יו"ר הכנסת (טרם פורסם), בפסקה 10 לפסק-דינו של הנשיא ברק).
33. בבואנו להכריע בשאלה האם המבקש לעסוק בעריכת-דין ראוי לכך, עלינו להביא בגדר השיקולים את עברו הפלילי, ועברו המשמעותי של הנאשם. אמנם, הרשעה בפלילים או בבית-הדין המשמעתי אין משמעה בהכרח פסילה מעיסוק בעריכת-דין, והמשקל שיינתן לכך יוכרע בהתאם לנסיבותיו של כל מקרה לגופו, ובהן: חומרת העבירה ונסיבות ביצועה, טיב העבירה והזיקה בינה לבין החובות הנדרשים מהעיסוק בעריכת-דין, גיל המועמד בעת ביצוע העבירה, החרטה שגילה המועמד בגין מעשיו, הזמן שחלף מעת ביצוע העבירה ועוד (השוו: דברי הנשיא ברק בבג"צ 6163/92, 6177 אייזנברג ואח' נ' שר הבינוי והשיכון ואח', פ"ד מז' 229 (2), 262-263 ; דברי השופט מצא בבג"צ 4668/01 שריד ואח' נ' ראש הממשלה ואח', פ"ד נו' 265 (2), 279-280). במקרים מתאימים עשויים מעשי-עבירה שביצע אדם בעברו להצביע על דופי מוסרי שאינו הולם את מקצוע עריכת-הדין.
- ראה: דנ"פ 9384/01 ודנ"פ 600/02 מוחמד אל נסאסרה נגד לשכת עורכי-הדין- הועד המרכזי וכן הועד המרכזי של לשכת עורכי-הדין נגד אלכסנדר קוסטיין.
- הסנקציה המשמעותית מטרתה שמירה על רמת המקצוע ועל האמון שרוכש הציבור בכלל ומערכת המשפט בפרט לציבור עורכי-הדין.

ראה: עלי"ע 3/87 הועד המחוזי של לשכת עורכי-הדין מחוז תל-אביב נגד מנחם פלדי, פד"י מ"א (3) 334 בעמ' 336. וכן ראה עלי"ע 2570/90 הועד המחוזי של לשכת עורכי-הדין מחוז תל-אביב נגד פלוני, פד"י מ"ה (4) 729 בעמ' 733).

מעשים כנ"ל לא רק שיש להביע כלפיהם סלידה ושאת נפש אלא יש להוקיעם ויהיה מצבו ומניעיו של הנאשם אשר יהיו.

אל לנו לשכוח כי המדובר במקצוע הדורש יושר אישי ונאמנות כלפי הציבור.

34. בבואנו להתייחס לעניין העונשים שעלינו לגזור על הנאשם/המשיב, עלינו לבחון באם ראוי הוא להימנות עם שורות עורכי-הדין ולו גם לתקופה מוגבלת ואם כן, לכמה זמן, להשעות מהלשכה ולהוציא משורותיה את המשיב, אך, כאשר אנו באים להשית עונש חמור זה, עלינו לשקול את כל השיקולים לחומרה ולקולא. משקל שיקולים אלה הולך ומשתנה לפי חומרת מעשי העבירה או קולתם.

אמנם יש להבחין במשקל הניתן לשיקולים לקולא, כשבאים לגזור את דינו של המשיב, באם ראוי הוא לשמש כעורך-דין, שכל כולו של מקצוע עריכת הדין הינה באמון ובנאמנות שבהם עורך הדין ממלא את תפקידו. בגזירת דין/הטלת עונש על עורך-דין שעבר עבירה אתית ו/או הורשע בפלילים קיים גם השיקול של שמירה על ניקיון ידיהם ומעשיהם של העוסקים במקצוע זה, וזאת כדי לא לפגוע באמון שהציבור רוכש למקצוע. ראה: עלי"ע 6/86 פרקליט המדינה נגד שמחה מנדלבוים פד"י מ"ב (1) 25, וכן עלי"ע 20, 19, 13, 12, 5-1/84, 19-17, 13, 12, 9-4/83 מאירוב נגד הועד המחוזי של לשכת עורכי-הדין בתל-אביב וערעורים שכנגד, פד"י כרך ל"ט חלק ראשון עמ' 75).

35. יש להשקיף על התמונה הכוללת, העולה לא רק מההרשעות, אלא גם מהתנהגותו של הנאשם ומהצורה בה הוא ביצע את תפקידו במסגרת מקצוע עריכת הדין.

במקרה שלפנינו עומדת לבחינה שאלה רחבה הרבה יותר ובחינה האם ראוי המשיב לשמש היום, או בעתיד במקצוע המכובד של עריכת הדין, הדורש מעורך הדין ידע מקצועי ומקנה לו מעמד שמחייבו לנהוג ביושר, להתנהג ללא דופי, להקפיד על הוראות חוק ועל כללי אתיקה, לא לפגוע חלילה באמון של כל אלה הנזקקים לשירותיו, להעניק יחס הוגן לצד שכנגד ולבאים במגע עמו ועוד שורה של חבויות כקצין בית-המשפט וכיוצא באלה, ואם כן, לכמה זמן.

36. במדיניות הענישה בפלילים מקובל עלינו לבחון את נסיבותיו האישיות של המשיב. אך כאשר אנו עושים זאת, עלינו לאבחן ויהיו הנסיבות אשר יהיו, אנו חייבים לסגת מפני האינטרס הציבורי, הן של לשכת עורכי-הדין, החייבת לשמור על מחנה נקי והן של הציבור הרחב הנזקק לשירותי עורכי-הדין.

המשיב הוכיח במעשיו ובמשך תקופה ארוכה ביותר, כי ספק אם הוא ראוי לשמש כעורך-דין.

בעבירות מסוג זה שעבר המשיב יש לשים לב כי יש לשמור על רמתו, מעמדו וכבודו של המקצוע עריכת הדין ולהגן על הציבור מפני עורכי דין אשר הוכיחו על ידי התנהגות כנ"ל, כי אין הם ראויים לאמון שניתן להם כעורכי דין ובהתנהגות כזו מהווים סיכון לציבור.

בחנו בעיון רב את טענות הצדדים בנושא השיקולים של המשיב לקולא ולחומרה, וטענות המערערת לפיו שגה בית-הדין במשקל שנתן לטענות אלה אך הגענו למסקנה כי בית-הדין קמא, כפי שטען החבר המלומד פרופסור עו"ד דוד ליבאי, שבית-הדין קמא כן נתן שיקול דעת בנקודה זו, כאשר ישב על המדוכה והדברים מתבטאים במסגרת פסה"ד של בית-הדין קמא באותם מקומות בו התייחס בית-הדין לשיקולים הנ"ל.

37. כלל הוא, כי "אין ערכאת הערעור נוהגת להתערב בממצאים עובדתיים שקבעה הערכאה הדיונית, ובייחוד מקום בו ממצאים עובדתיים אלה נקבעו על יסוד הערכת מהימנותם של העדים שהעידו בפני בית-המשפט".

ראה: [ע"פ 7376/02 כחן נ' מדינת ישראל, פד"י נז\(4\) 558](#), בעמ' 565; וכן [ע"פ 5329/98 דגיאני נ' מדינת ישראל, פד"י נז\(2\) 273](#), בעמ' 284.

כלל זה מבוסס על מספר טעמים, ובראשם יתרונה של הערכאה הדיונית להתרשם מהעדים המופיעים בפניה בדרך ישירה ובלתי-אמצעית. ראה: [ע"פ 1258/03 פלוני נ' מדינת ישראל, פד"י נח\(6\) 625](#), בעמ' 632-634. אך מנגד, כלל הוא כי ערכאת הערעור תתערב במידת העונש, שנגזרה בערכאה הראשונה, רק אם עולה כי, נפגם גזר הדין בפגם של ממש, או שהערכאה הראשונה טעתה טעות היורדת לשורשו של עניין. ראה: [על"ע 15/87 הועד המחוזי של לשכת עורכי-הדין בתל-אביב נ' עו"ד רות שילוח, פד"י מ"ב\(3\) 321](#). רק במקרים חריגים ביותר, תסטה ערכאת ערעור מכלל זה של אי-התערבות. [ע"פ 9352/99 יומטוביאן נ' מדינת ישראל, פד"י נד\(4\) 632](#), בעמ' 645-646 וכן [ע"פ 4176/00 פלוני נ' מדינת ישראל, פד"י נח\(3\) 636](#), בעמ' 641 וכן [ע"פ 9040/05 יצחק אוהיון ואח' נ' מדינת ישראל, תק-על 2006\(4\)](#), 3377, עמ' 3383.

38. אנו ערים לחומרה הרבה שיש בהשעיית עורך-דין מהלשכה, אך הגענו למסקנה וזאת אחרי לבטים רבים, כי האינטרס הציבורי מחייב נקיטת סנקציה מידתית וראויה מחד, לגובה העונש מאידך.

39. העבירות בהן הורשע המשיב, הינן חמורות ביותר, לפחות 3 עבירות של הפרת אמונים, ועבירה אחת של מרמה והפרת אמונים, אך כפי שטען עו"ד דוד ליבאי בא-כוח המשיב, הרי יש לראות באופן מידתי גם את העונש שהוטל על המשיב וגם את העבירות והנסיונות בהם בוצעו על-ידי המשיב, לפני שמחליטים האם להתערב ולשנות פס"ד של בית-הדין קמא.

במקרה שלפנינו אכן המשיב לקח אחריות על מעשיו מיידית, הודה, שיתף פעולה, והביע חרטה כנה, קיבל עונש בין היתר של מאסר בפועל, לצד קנס גבוהה משמעותית ובהסכמה התלה את רישיון עריכת הדין, ובהתאם לכלל 78 קיבל על עצמו בהסכמה מיידית השעיה זמנית.

40. שאלה כבדת משקל היא, האם בתפקיד, אותו מילא המשיב, בעת שעבר את העבירות בהן הודה, כדי להוות עילה להחמרה עם העונש שהוטל עליו, כפי שטען בא-כוח הפרקליטות.

41. השאלה האחרת היא, האם הייתה נדרשת החמרה של העונש שהוטל על המשיב, לו היה עובר את העברות בהן הורשע "רק" בתפקידו כעו"ד?

מה היה תפקיד זה? למעשה, המשיב פעל בשני פנים. הפן האחד כעורך-דין, המייעץ ללקוחותיו, מייצגם בהליכים שונים ובפני רשויות שונות, ומסייע בידם במסגרת החוק, להשיג את התוצאות המיטביות עבורם. בפן האחר, המשיב נתן ייעוץ משפטי, כיועץ משפטי של שתי רשויות עירוניות. על פניו ומלכתחילה הציב עצמו המשיב בקונפליקט אישי.

42. בסעיף 5 א לחוק הרשויות המקומיות (ייעוץ משפטי), התשל"ו-1975 נקבע לגבי "ייעוץ משפטי" כי -

"ייעוץ משפטי יעניק ייעוץ משפטי למועצת הרשות המקומית ולועדותיה, לראש הרשות ולסגן ראש הרשות שלו הואצלו סמכויות לפי סעיף 1 לחוק הרשויות המקומיות (בחירת ראש הרשות וסגניו וכהונתם) התשל"ה-1975 ולעובדי הרשות, בכל עניין הדרוש למילוי תפקידי הרשות לפי כל דין; כן יחווה היועץ המשפטי את דעתו לפי פניית חבר מועצת הרשות, אם נוכח שהדבר דרוש למילוי תפקידי הרשות ואין במתן חוות הדעת כדי להעמידו במצב של חשש לניגוד עניינים."

43. בחוזר המנהל הכללי 02/2014 - "נוהל מינוי יועץ משפטי חיצוני קבוע לרשות מקומית", נאמר לגבי רשות מקומית שאינה חייבת להעסיק יועץ משפטי כעובד הרשות להעדיף אפשרות של מינוי יועץ משפטי פנימי על מינוי יועץ משפטי חיצוני.

44. ההנחיה אינה בכדי ומתוך ראית הנולד באה למנוע מצב של ניגוד אינטרסים.

45.

46. כב' הש' רון בגזר דינה בתיק הפלילי, נותנת משקל לכך שהמשיב נטל אחריות על מעשיו גם מהבחינה המהותית וקובעת-

"אכן יש ליתן משקל נכבד לעובדה כי הנאשם נטל אחריות על המעשים במלואם ולא מן הטעם של חיסכון בזמן שיפוטי יקר, אלא מן הבחינה המהותית, של ההכרה כי בתפקידו כיועץ המשפטי החיצוני של העיריות שימש למעשה, כעובד הציבור, וככזה ביצע מעשים פסולים ובלתי ראויים ומעל באמון שניתן בו על ידי העיריות ועל ידי הציבור ופגע במינהל תקין ובטוהר המידות. יש חשיבות רבה להודאה זו הן מבחינת פרשה מסויימת זו והן מבחינת העברת המסר לעובדי הציבור האחרים."

עוד אומרת כב' השופטת רון כי "יש ראשוניות בהעמדה לדין של יועץ משפטי כעובד ציבור בנסיבות אלה".

47. גם אנו מקבלים את עמדת כב' הש' רון, ש"הלכה היא, כי כאשר מדובר במדיניות הננקטת לראשונה יש להתייחס לקולא".

48. כל עורך-דין בתפקידו חייב בחובת אמון רחבה לשולחו, לעמיתיו, לבית-המשפט ולכלל הציבור.

תפקיד של יועץ משפטי לעיריה, הוא תפקיד בעל חשיבות ציבורית רבה, המקנה למחזיק עוצמה ויכולת השפעה, זהו תפקיד הנושא בחובו אמון, אמון הרשות ואמון הציבור.

אין ספק כי כגודל האמון, כך גודל האכזבה מהדרך בה נהג המשיב.

49. לאחר ששמענו את טיעוני הצדדים ובחנו את החומר המשפטי, אשר בתיק בית-הדין קמא והחומר אשר הוגש לערכאה זו, לאחר שבחנו את האינטרס הציבורי, השיקולים לקולא ולחומרא של המשיב ולאור הפסיקה הרבה הקיימת, הגענו למסקנה, כי העונש אשר הוטל על המשיב הינו מידתי דיו, לעבירות אשר בוצעו.

50.

51. ערכאת ערעור תתערב בעונש, אשר הוטל על ידי בית הדין קמא ותשנה אותו, רק במקרים בו הינו חמור ו/או מקל מידי ולא מידתי, לחומרת העבירה.

באיזון הראוי, של נסיבות המקרה ושל הנאשם לכאן ולכאן, הערכאה הראשונה מיצתה את הדין עם המשיב והטילה עליו עונש ראוי, שאין מקום להתערב בו. לפיכך, אנו דוחים גם את שני הערעורים על מידת העונש.

ניתן והודע היום בהעדר הצדדים 25/3/2018.

מיה קורדובה, עו"ד חיים קנת, עו"ד- אב"ד יהודה ציליבום, עו"ד
חב"ד ס. יו"ר בתי הדין חב"ד

[בעניין עריכה ושינויים במסמכי פסיקה, חקיקה ועוד באתר נבו – הקש כאן](#)

מיה קורדובה 54678313-8/18

נוסח מסמך זה כפוף לשינויי ניסוח ועריכה